

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน การศึกษาจึงไม่เพียงแต่ให้ความรู้ แต่ยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสร้างความสุขในสังคม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล (Disruption Era) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนางานองค์กรการศึกษาให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และนำพาการจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และมีความสามารถในการจัดการการเปลี่ยนแปลงจะสามารถยกระดับประสิทธิภาพของครู ทำให้ครูสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง การพัฒนาความสุขในระดับบุคคลและสังคม (นุจรินทร์ สายพิณ และคณะ, 2567; สุรัตน์ จันทโช และคณะ, 2566) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงการเสริมสร้างสังคมที่มีความสุขและเป็นธรรม (ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580, 2561) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน พร้อมกับการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนและความเป็นอยู่ที่มีความสุข (ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570, 2565) การบูรณาการทั้งสามมิติระหว่าง การศึกษา ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาฯ ร่วมกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อ ยุคดิจิทัล จึงช่วยสร้างสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืนผ่านการพัฒนาคนที่มีคุณภาพและสามารถ ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การสร้างความสุขที่ยั่งยืนในประเทศจึงขึ้นอยู่กับการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนามนุษย์ที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม และ พร้อมที่จะสร้างสังคมที่เป็นธรรม มีความสงบสุข และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

การปฏิรูปการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยเฉพาะในยุคที่ เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหาร ครู และผู้เรียนจึงต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพและแก้ไขข้อจำกัดของระบบ

การศึกษาที่ล้ำหลัง ระบบการเรียนรู้ยุคใหม่ต้องเปิดกว้าง ยอมรับความผิดพลาด ทดลองได้ และเน้นการสร้างคุณค่าความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบ “หลายช่วง” ที่การเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตหมุนเวียนเป็นวัฏจักรต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564; สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560) บทบาทของครูจึงเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และนวัตกรรม การเรียนรู้ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียนอีกต่อไป แต่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย (วิจารณ์ พานิช, 2562 : 26) ขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำหน้าที่มากกว่าเพียงการจัดการภายใน แต่ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก และบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตให้กับผู้เรียนในบริบทนี้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (Digital Leadership) มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้นำทางการศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี คิดเชิงกลยุทธ์ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างยืดหยุ่น และสร้างสรรค์ (Remdisch & Scheer, 2017; Westerman & McAfee, 2014) คุณลักษณะดังกล่าวจะเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาคนในโลกยุคใหม่อย่างแท้จริง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษา พัฒนาหลักสูตร และสนับสนุนวิชาการแก่โรงเรียนในสังกัด โดยมีนโยบายประจำปี 2567 ว่า “นักเรียนใฝ่รู้ คุณครูมุ่งมั่น ผู้บริหารพากเพียร โรงเรียนปลอดภัย เขตพื้นที่ใส่ใจบริการ” ซึ่งสะท้อนความสำคัญของการสร้างความสุขและประสิทธิภาพให้กับครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2567 : 69) สอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรีได้ให้ความสำคัญ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การส่งเสริมให้ครูมีทักษะ ความรู้ และจริยธรรมวิชาชีพควบคู่กับการปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในยุคที่การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี, 2567 : 26) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้ทันสมัย สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในทุกมิติของการบริหารและการจัดการเรียนรู้ ทั้งยังช่วยยกระดับสมรรถนะของครูให้สามารถสอนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง คุณภาพของสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูและบุคลากรทุกฝ่าย ผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงาน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน การศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ต้องพัฒนาระบบบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และส่งเสริมครูให้มีความสามารถและความสุขควบคู่กัน องค์กรจึงจะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืน

จากความสำคัญของบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยคาดว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการทำงานของครูให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,181 คน 106 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2, 2567 : 18)
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่

และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มี 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 บทบาทด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้ของครู
- 1.2 บทบาทด้านการเป็นนักปฏิรูป นักคิด นักพัฒนา
- 1.3 บทบาทด้านการเป็นผู้นำที่ดี
- 1.4 บทบาทด้านการกระจายอำนาจ
- 1.5 บทบาทด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี
- 1.6 บทบาทด้านผู้นำในการสร้างเครือข่าย

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มี 6 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 ด้านการใช้ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี
- 2.3 ด้านกระบวนการสร้างนวัตกรรม
- 2.4 ด้านการนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ
- 2.5 ด้านการรู้จักนำสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 2.6 ด้านการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ยุคดิจิทัล หมายถึง การนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาตามพลวัตของความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เรียนที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด หากครูยังยึดถือตำราหรือวิธีการเก่า ๆ ย่อมทำให้การสื่อสารกับผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้ยาก ครู คือนักสื่อสารและนักพัฒนา ที่เป็นความหวังของสังคมในการสร้างพลเมืองที่เข้มแข็งในโลกอนาคต สิ่งที่ครูสามารถมอบให้กับผู้เรียน ไม่ใช่เพียงความรู้แต่เป็นการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อเตรียมคนให้พร้อมกับการรับมือในเรื่องใหม่ ๆ ในอนาคตต่อไป

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องมีการบริหารเชิงรุกในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นครูและนักเรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี ระดมกำลังบุคลากร ในสถานศึกษาร่วมวางแผนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อโจทย์การศึกษายุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. บทบาทด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่งเสริมนโยบายการพัฒนาศักยภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเสริมและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่ดีในการเรียนรู้ และการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

2. บทบาทด้านการเป็นนักปฏิรูป นักคิด นักพัฒนา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีความพร้อมกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย ที่สนับสนุน และส่งเสริม ให้มีแนวทางที่ชัดเจน ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และ ICT ในการจัดการ มีการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษา การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการกำหนดตัวชี้วัดด้านเทคโนโลยีในการประเมินผลปฏิบัติงานทางวิชาชีพของครู เป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ และมีการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับครูให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล

3. บทบาทด้านการเป็นผู้นำที่ดี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวอย่างต้นแบบที่ดีให้กับครู มีการบริหารอย่างมีคุณธรรม มีการปรับตัวให้ทันต่อการศึกษายุคดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีการเข้าถึงครู ช่วยแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ

4. บทบาทด้านการกระจายอำนาจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานแบบประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ปัญหา ช่วยผลักดันให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพทำให้ครูมีงานอิสระ ไม่มีข้อจำกัด และมีการระดมความคิดเห็นของครู การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน

5. บทบาทด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการขับเคลื่อนให้ครู มีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ด้านการเรียนการสอน มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร และการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนักเห็นความสำคัญ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ในการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ มีการใช้เทคโนโลยีในการปรับเปลี่ยน

กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลใหม่ ผู้บริหารมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุครุภัณฑ์ การบริหารงานอาคารสถานที่

6. บทบาทด้านผู้นำในการสร้างเครือข่าย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับสถานศึกษาอื่น ที่มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีการคิดเชิงนวัตกรรม และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู รวมไปถึงผู้เรียน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู หมายถึง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูยุคดิจิทัล ครูต้องพัฒนาศักยภาพตนเองในการเฝ้าหาความรู้สม่ำเสมอ ค้นหานวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีทางการสื่อสาร นวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบใหม่ เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ตอบสนองให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นคว้า การจัดการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง การสร้างสรรค์และการใช้นวัตกรรมอย่างเหมาะสม และมีการศึกษาถึงปัญหา แก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนาขับเคลื่อนในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวัดโดยใช้แบบวัดทักษะประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ครูต้องมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การเตรียมความพร้อมของการจัดการศึกษาในรูปแบบทันสมัย การจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพตามมาตรฐาน และครูสามารถศึกษาถึงปัญหา แก้ไขปัญหา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการใช้ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี หมายถึง ครูสามารถนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีการเพิ่มพูน ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีความทันสมัย เรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ และสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา

3. ด้านกระบวนการสร้างนวัตกรรม หมายถึง ครูมีกระบวนการสร้างนวัตกรรม มีการนำแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาหรือ

พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เป็นแรงขับเคลื่อนในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

4. ด้านการนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ หมายถึง ครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ใช้ในการจัดการศึกษา ฝึกปฏิบัติเพื่อสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน และเพื่อนร่วมงาน สามารถปรับปรุงนวัตกรรมการสอนในรูปแบบให้มีประสิทธิภาพกับผู้เรียนมากที่สุด

5. ด้านการรู้จักนำสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ ความต้องการ และความสะดวกของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การออกแบบบทเรียน ตอบสนองต่อแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น พัฒนาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดีย ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นได้

6. ด้านการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ครูมีความรู้ความเข้าใจเครื่องมือที่จะใช้แสวงหาความรู้ เพื่อช่วยเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนได้เกิดทักษะ ความรู้ สร้างสรรค์ประสบการณ์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนทุกคน มีเทคนิควิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้ง่ายและรวดเร็ว เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำความต้องการของครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกสรรสื่อการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

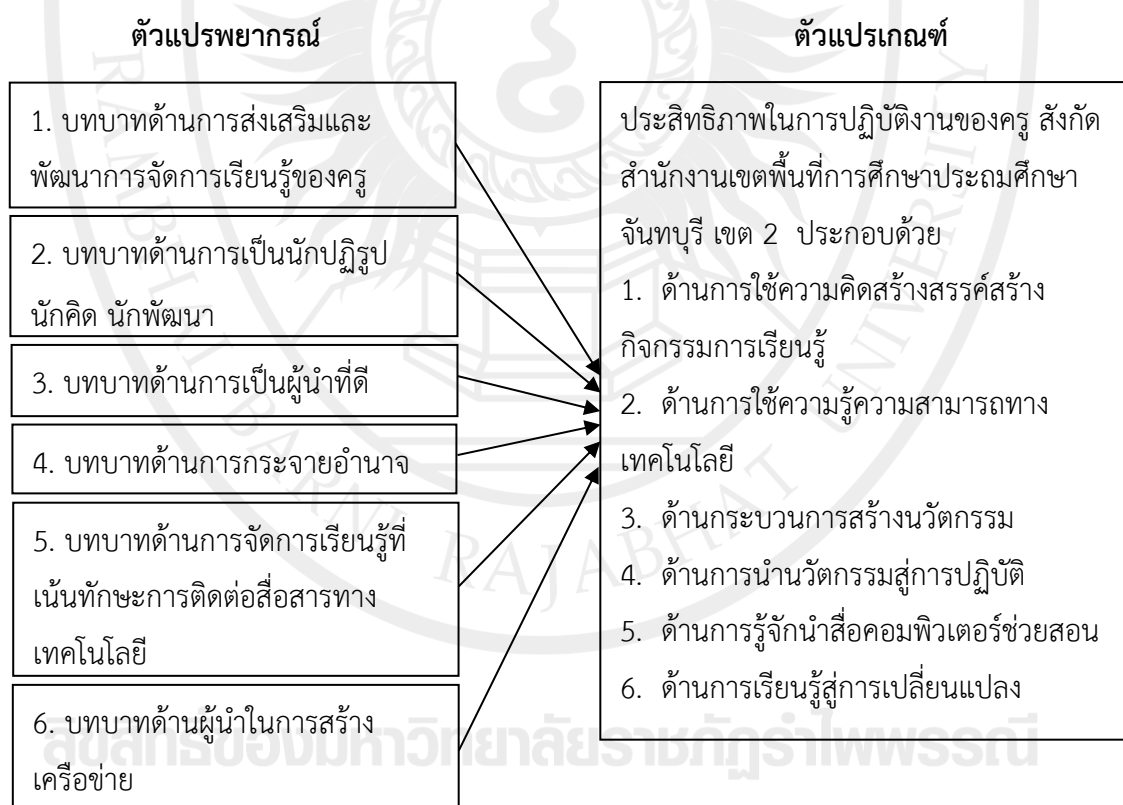
สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับของแผนปฏิบัติการราชการรายปี 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 (2566 : 18) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภคพร เลิกนอก และเอกราช โฆจิตพิมานเวช (2564 : 35) จักรกฤษณ์ โปตาพล (2564 : 50-55) พิชญ์สินี มะโน (2562 : 70-89) วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562 : 9-10) สุนันท์ สีพาย (2562 : 13-27) กนกอร สมปราชญ์ (2560 : 82-90) บรรจง ลาวะลี (2560 : 110-130) Derick Meado (2019 : ออนไลน์) และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของวิชัย วงศ์ใหญ่ (2565 : 25) ทิศนา แสงระวี (2565 : 30-45) จิตติมา วรรณศรี (2553 : 102) สมหมาย จันทรเรือง (2563 : ออนไลน์) สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562 : 19) ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2562 : 1-56) เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : 98-110) นรรัชต์ ฝันเชียร (2561 : ออนไลน์) มาเป็นกรอบแนวคิดในศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการบริหารจัดการระบบการศึกษาให้เท่าทันโลก เสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี